



Till efterlevande
Information om ekonomiskt stöd

PENSIONS
MYNDIGHETEN

Vill du veta mer?

Den här broschyren ger bara översiktlig information. Om du vill ha mer detaljerad information om något som nämns i broschyren kan du läsa vidare på www.pensionsmyndigheten.se. Där finns fördjupad information som du kan skriva ut. Har du inte tillgång till några digitala kanaler kan du alltid kontakta vår kundservice på telefon 0771-776 776.

Innehåll

Till efterlevande	3
Ersättningar till efterlevande.....	4
Barnpension.....	5
Omställningspension	7
Änkepension	9
Mer om efterlevandepension	12
Hur får du efterlevandepension.....	14
Anmäl förändringar.....	18

Till efterlevande

Att mista en nära anhörig innebär inte bara sorg och saknad. Det är också ofta en kännbar ekonomisk påfrestning. Familjen har plötsligt en inkomst mindre att leva på, men de flesta kostnader finns fortfarande kvar.

I den här broschyren kan du läsa om vilket ekonomiskt stöd du som är efterlevande kan få från Pensionsmyndigheten. Efterlevande barn kan ha rätt till barnpension och efterlevandestöd. För vuxna gäller det till exempel omställningspension och änkepension. Änkepensionen är en äldre form av efterlevandepension. I motsats till omställningspensionen kan änkepensionen betalas ut även efter fyllda 65 år.

Efterlevande till någon som har avlidit på grund av en arbetsskada kan också få livränta. Vid dödsfall på grund av en arbetsskada kan även begravningshjälp betalas ut.

Ersättningar till efterlevande

Efterlevandepension

Inom den allmänna pensionen finns det flera olika ekonomiska skydd för dig som är efterlevande. Barn som förlorat en eller båda sina föräldrar kan få barnpension och efterlevandestöd. Kvinnor och män som inte har fyllt 65 år och förlorar sin partner kan få omställningspension. Kvinnor som är födda 1944 eller tidigare och var gifta den 31 december 1989 kan ha rätt till änkepension. Även yngre kvinnor kan i vissa fall få änkepension.

Livränta och begravningshjälp

Vid dödsfall på grund av arbetsskada eller olycksfall på väg till eller från arbetet kan efterlevande också ha rätt till livränta. Det gäller även om dödsfallet inträffade under till exempel militär utbildning inom Försvarsmakten som rekryt, civilförsvarspplikt eller under vistelse i häkte eller fängelse.

Livränta betalas ut på samma villkor som efterlevandepension under en viss tid och ska ersätta en del av inkomstbortfallet som uppstod på grund av dödsfallet. Livräntor samordnas med andra efterlevandepensioner. Det betyder att bara den del av livräntan som överstiger pensionen betalas ut. Om din pension är högre än livräntan får du alltså ingen livränta. Om någon avlider på grund av en arbetsskada kan begravningshjälp betalas ut till dödsboet.

Efterlevandepension om någon är försvunnen

Efterlevandepension kan betalas ut efter en person som har försvunnit om det kan antas att personen är död. Pensionsmyndigheten kan begära att du som är efterlevande på heder och samvete intygar att du inte vet om den försvunna lever.

Barnpension

Vem kan få barnpension?

Ett barn kan få barnpension om en eller båda föräldrarna har avlidit. Ett utländskt barn som kommit till Sverige för att adopteras räknas som barn till den som har tagit emot barnet. Det innebär att barnet har rätt till barnpension även om adoptionen inte är klar.

Hur länge betalas pensionen ut?

Barnet får pension till och med den månad då hen fyller 18 år. Därefter betalas barnpension ut enbart om barnet studerar på grundskola, gymnasieskola eller motsvarande som ger rätt till förlängt barnbidrag eller studiehjälp. Barnpension kan allra längst betalas ut till och med juni månad det år barnet fyller 20 år. Ett barn som blir adopterat av någon annan än make eller maka till den avlidna föräldern får inte längre barnpension.

Hur beräknas barnpensionen?

Barnpensionens storlek beror på vilken allmän pension i form av inkomstpension den avlidne antas ha kunnat tjäna in till. När man räknar ut barnpensionen utgår man ifrån det yngsta barnet. För ett barn under 12 år blir barnpensionen 35 procent av föräldrarnas antagna allmänna pension. Har barnet ett eller flera syskon läggs 25 procent till för varje syskon. Det sammanlagda beloppet delas sedan lika mellan barnen.

För ett barn som har fyllt 12 år blir barnpensionen 30 procent av föräldrarnas antagna pension. Har barnet ett eller flera äldre syskon läggs 20 procent till för varje syskon. Det sammanlagda beloppet delas sedan lika mellan barnen.



Totalt kan barnen dela på högst 100 procent av föräldrarnas antagna pension. Om det i familjen också finns en vuxen som har omställningspension eller änkepension kan den sammanlagda barnpensionen bli högst 80 procent av den avlidna föräldrarnas antagna pension.

Efterlevandestöd till barn

Barn som får låg eller ingen barnpension kan få efterlevandestöd. Efterlevandestödet är ett grundskydd och fungerar som en utfyllnad till barnpensionen.

Ett barn som bor i Sverige men vars avlidna förälder aldrig bott eller arbetat i Sverige kan få efterlevandestöd.

Efterlevandestöd betalas ut under samma tid som barnpension.

Omställningspension

Vem kan få omställningspension?

Du som är efterlevande make eller maka kan få omställningspension. Du måste vara under 65 år och du ska ha bott tillsammans med din make eller maka vid dödsfallet. Med make eller maka och gift menas också registrerad partner.

För att få omställningspension ska du också

- ha bott tillsammans med den avlidne utan avbrott de senaste fem åren, eller
- bo tillsammans med barn under 18 år som du, din make eller maka eller ni tillsammans hade vårdnaden om.

Du kan också räknas som efterlevande och få omställningspension även om du inte var gift. Det gäller om du bodde tillsammans med den avlidne och

- du har eller har haft barn med den avlidne eller
- du tidigare har varit gift med den avlidne eller
- du väntade barn med den avlidne vid dödsfallet.

Men du har alltså inte rätt till omställningspension enbart för att du bodde tillsammans med den avlidne.

Hur länge betalas pensionen ut?

Omställningspension betalas ut i tolv månader. Den upphör om du fyller 65 år dessförinnan.

Om du har vårdnaden om ett barn som är under 18 år kan du få förlängd omställningspension. Du måste bo tillsammans med barnet och barnet måste ha bott hemma vid dödsfallet.

Har du barn som är under 12 år får du förlängd omställningspension till och med den månad då det yngsta barnet fyller 12 år. Om du har barn som är 12 år och äldre får du förlängd omställningspension i ett år. Fyller ditt barn 18 år under tiden kan du inte längre få omställningspension.

Förlängd omställningspension upphör om du

- Gifter dig
- Inte längre bor tillsammans med barnet
- Inte längre har vårdnaden om barnet eller barnet avlider
- Flyttar ihop med någon som du tidigare varit gift med, varit registrerad partner med eller har eller har haft barn med
- Får barn med någon som du bor tillsammans med
- Fyller 65 år

Hur beräknas omställningspensionen?

Omställningspensionen är 55 procent av den allmänna pension i form av inkomstpension den avlidne antas ha kunnat tjäna in till om hen hade fortsatt arbeta.

Garantipension

Du som får låg eller ingen omställningspension kan ha rätt till garantipension. Garantipensionen är ett grundskydd och fungerar som en utfyllnad till omställningspensionen och kan förlängas på samma sätt som den. Bor du inom EES-land eller i Schweiz (EES är EU-länderna samt Norge, Island och Liechtenstein) kan du ha rätt till garantipension om den avlidne har varit bosatt i Sverige minst 3 år.

Änkepension

Änkepensionen avskaffades i princip från år 1990. Men kvinnor som var gifta innan lagen ändrades kan fortfarande få änkepension. Det gäller i första hand dig som är född 1944 eller tidigare, men i vissa fall kan även andra kvinnor ha rätt till änkepension.

Änkepension – för dig som är född 1944 eller tidigare

Du som är kvinna och född 1944 eller tidigare har rätt till änkepension om du var gift med den avlidne både den 31 december 1989 och vid dödsfallet.

Dessutom måste ni

- ha gift er senast den dag din man fyllde 60 år och ha varit gifta i minst fem år vid dödsfallet, eller
- ha barn tillsammans.

Hur stor blir änkepensionen för dig?

Din änkepension beräknas utifrån hur mycket din man hade eller skulle få i allmän pension i form av tilläggspension. Om du är född 1930 eller senare minskas änkepensionen av din egen allmänna pension i form av tilläggspension. Det gäller även om du inte tar ut någon allmän pension.

Änkepension – för dig som hade fyllt 65 år vid dödsfallet och är född 1945 eller senare

Du som är kvinna, har fyllt 65 och är född 1945 eller senare har rätt till änkepension om du var gift med den avlidne den 31 december 1989 och fortsatte att vara det fram till dödsfallet.

Dessutom måste ni

- ha gift er senast den dag din man fyllde 60 år och ha varit gifta i minst fem år den 31 december 1989, eller
- ha haft barn tillsammans den 31 december 1989 och vid dödsfallet.

Hur stor blir änkepensionen för dig?

Änkepensionen beräknas utifrån den allmänna pension i form av tilläggspension som din man hade tjänat in till och med 1989, men den minskas med samma belopp som du själv får i allmän pension i form av tilläggspension. Det innebär att ju högre allmän pension du har, desto lägre blir änkepensionen. När din allmänna pension kommer upp i en viss nivå försvinner änkepensionen helt. Änkepensionen minskas även om du inte tar ut någon allmän pension från den månad du fyller 65 år.

Änkepension – för dig som inte hade fyllt 65 år vid dödsfallet

Du som är kvinna och inte har fyllt 65 år har i första hand rätt till omställningspension och garantipension, men du kan också ha rätt till en viss del av änkepensionen. Du får bara ut den del av änkepensionen som överstiger det belopp som du får från omställnings- och garantipensionen. När du inte längre får omställningspension får du ut hela änkepensionen.

För att kunna få änkepension ska du ha varit gift med den avlidne den 31 december 1989 och hela tiden fram till dödsfallet.

Dessutom måste ni

- ha gift er senast den dag din man fyllde 60 år och ha varit gifta i minst fem år den 31 december 1989, eller
- ha haft barn tillsammans den 31 december 1989 och vid dödsfallet.

Hur stor blir änkepensionen för dig?

Änkepensionen för dig som inte har fyllt 65 består av två delar:

Den ena delen av änkepensionen är beräknad utifrån den allmänna pension i form av tilläggs pension som din make hade tjänat in till och med 1989. Denna del av änkepensionen minskas av din egen allmänna pension i form av tilläggs pension. När du har fyllt 65 år minskas änkepensionen av den allmänna pensionen även om du inte tar ut den.

Den andra delen av änkepensionen är ett tillägg. Du kan bara få tillägget om du är under 65 år.

Dessutom ska du

- den 31 december 1989 ha haft vårdnaden om och bott tillsammans med barn under 16 år, eller
- ha fyllt 36 år och varit gift med den avlidne i minst fem år.

Mer om efterlevandepension

Efterlevandeskydd från premiepensionen

Om din maka eller make, född 1938 eller senare, hade tecknat efterlevandeskydd för premiepensionen redan då hen ansökte om att ta ut sin allmänna pension, kommer Pensionsmyndigheten automatiskt att betala ut pengarna till dig som är efterlevande.

Andra efterlevandeskydd

Om den avlidne hade avtals- eller tjänstepension från sin arbetsgivare kan du som efterlevande ha rätt till pension från den avlidnes arbetsgivare. Kontakta arbetsgivaren för mer information.

Om den avlidne hade en privat pensionsförsäkring ingår i många fall också ett efterlevandeskydd i den.

Om den avlidne hade bott eller arbetat utanför Sverige

Kontakta Pensionsmyndigheten om den avlidne hade bott eller arbetat i ett land inom EES (EES är EU-länderna samt Norge, Island och Liechtenstein) eller i Schweiz. Pensionsmyndigheten hjälper dig i så fall med ansökan om pension från detta land. Detsamma gäller om den avlidne hade bott och arbetat i Bosnien-Hercegovina, Chile, Israel, Kanada, Kap Verde, Kroatien, Marocko, Serbien, Turkiet eller USA.

Om den avlidne hade bott och arbetat i ett annat land måste du själv kontakta pensionsmyndigheten i det aktuella landet.

Omräkning av efterlevandepension

Barnpension, omställningspension och änkepension räknas om vid varje årsskifte. De följer löneutvecklingen genom att räknas om i förhållande till ett inkomstindex, som mäter utvecklingen av den genomsnittliga inkomsten i Sverige.

Garantipension och efterlevandestöd följer prisutvecklingen genom att räknas om i förhållande till prisbasbeloppet.



Hur får du efterlevandepension?

Informationen gäller också för efterlevandelivränta.

Om du bor i Sverige

■ Dödsfallet inträffade den 1 november 2012 eller senare

Du behöver *inte* ansöka om efterlevandepension (se dock undantag från detta längre ner under denna rubrik).

När Pensionsmyndigheten får uppgift från Skatteverket om att någon som bor i Sverige har avlidit utreder vi om det finns efterlevande som har rätt till efterlevandepension. I sådana fall skickar Pensionsmyndigheten ett beslut.

I vissa fall måste vi be den efterlevande om kompletterande uppgifter innan vi kan besluta om hon eller han har rätt till efterlevandepension. Då får du ett brev från oss där vi ber dig skicka in den uppgift vi saknar. Först därefter fattar Pensionsmyndigheten beslut om efterlevandepension och du får ett beslutsbrev.

I några fall kan Pensionsmyndigheten inte bedöma om det finns någon efterlevande som har rätt till efterlevandepension. Då får du ett informationsblad och en broschyr hemskickad. Nedan följer exempel på detta:

- om makarna inte var folkbokförda på samma adress vid dödsfallet
- om den avlidne inte var gift vet vi inte alltid om det finns en vuxen efterlevande som kan ha rätt till efterlevandepension.

Du *måste* ansöka om efterlevandepension:

- om den avlidne föräldern eller makan/maken inte var bosatt i Sverige vid dödsfallet.
- om du begär att få efterlevandepension efter en försvunnen person som kan antas vara avliden.

Du hittar ansökningsblanketten Ansökan om barnpension och efterlevandestöd och Ansökan om efterlevandepension på vår webbplats www.pensionsmyndigheten.se eller du kan få en blankett hemskickad genom att ringa vår kundservice 0771-776 776.

■ Dödsfallet inträffade före den 1 november 2012

Du *måste* ansöka om efterlevandepension för att få den. Har du inte fått någon ansökningsblankett kan du hämta den från www.pensionsmyndigheten.se eller ringa vår kundservice på telefon 0771-776 776.

Du som har fyllt 65 år och har egen allmän pension när din make avlider behöver *inte* ansöka om änkepension. Har du rätt till änkepension får du den automatiskt.

Om du bor utanför Sverige

Om du bor utanför Sverige *måste* du ansöka om efterlevandepension.

Bor du inom inom EES (EES är EU-länderna samt Norge, Island och Liechtenstein) eller i Schweiz kan du vända dig till pensionsmyndigheten i det land du bor i. Den myndigheten skickar då en ansökan om efterlevandepension till Pensionsmyndigheten i Sverige.

Om du bor i ett annat land ska du ansöka om svensk efterlevandepension på en svensk ansökningsblankett för bosatta utanför Sverige. Du kan hämta ansökningsblanketten på vår webbplats www.pensionsmyndigheten.se

Det går också att beställa den genom att ringa vår kundservice på telefon 0771-776 776. Till ansökan ska du bifoga ett dödsfallsintyg och ett vigselbevis.

Reglerna om efterlevandepension för retroaktiv tid har ändrats över tid. Efterlevandepension till vuxna kan betalas ut längst tre månader tillbaka från ansökningsmånaden. Barnpension kan betalas ut längst två år tillbaka från ansökningsmånaden medan efterlevandestöd kan betalas ut längst en månad tillbaka från ansökningsmånaden.

Om du är kvinna, har fyllt 65 år och har svensk ålderspension kan du få änkepension utan att ansöka.

Utbetalning

Pensionen sätts in på det konto som finns registrerat hos Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten. Första gången pensionen sätts in på kontot får du ett meddelande om det. Därefter får du endast ett meddelande i januari varje år. Skulle din pension ändras eller om du ändrar konto under året får du ett meddelande i samband med ändringen.

Du får efterlevandepension från och med den månad då dödsfallet inträffade. Om den avlidne hade allmän pension eller sjukersättning får du pensionen från och med månaden efter dödsfallet.

Pensionen betalas ut den 18 eller 19 varje månad. Om utbetalningsdagen är en lördag får du pensionen på fredagen, är den en söndag får du pensionen på måndagen.

Bor du utanför Sverige skickas pensionen från Sverige på utbetalningsdagen.

Om pensionen är högst 200 kronor i månaden betalas den ut i efterskott i juni och december varje år.

Vad händer med andra ersättningar?

Om den person som avlidit hade ålderspension, äldreförsörjningsstöd, efterlevandepension, sjukersättning, aktivitetsersättning, bostadstillägg, handikappersättning eller vårdbidrag betalas ersättningarna ut för hela den månad då hen avled.

Pension och skatt

All efterlevandepension till vuxna är skattepliktig. Barnpension är skattepliktig till viss del. Efterlevandestöd är inte skattepliktigt.

Meddela oss om du har andra inkomster från till exempel arbete eller tjänstepension så att rätt avdrag görs.

Om du har F-skattsedel drar Pensionsmyndigheten 30 procent i skatt. Du får ett beslut om utbetalning i samband med första utbetalningen. Spara beslutet om utbetalning till deklarationen eftersom du inte får någon kontrolluppgift från oss. På Skatteverkets Mina sidor kommer du att kunna se vilka skattepliktiga utbetalningar och vilken avdragen skatt som vi och andra utbetalare gjort under året.

Utbetalning utanför Sverige

Du kan få barnpension, omställningspension och änkepension utbetald till dig oavsett i vilket land du bor. Garantipension kan du däremot bara få om du bor i ett land inom EES (EES är EU-länderna samt Norge, Island och Liechtenstein), i Schweiz och i vissa fall Kanada.

Om du flyttar utomlands permanent ska du anmäla din nya adress till oss. Det är också viktigt att du meddelar oss bank och kontonummer som pensionen ska skickas till.

Anmäl förändringar

Du måste anmäla alla förändringar som kan påverka rätten till eller storleken på din pension eller livränta till Pensionsmyndigheten.

Det gäller till exempel om du:

- Gifter dig
- Flyttar ihop med någon som du tidigare varit gift med, varit registrerad partner med eller har eller har haft barn med
- Får barn med någon som du bor tillsammans med
- Inte längre bor tillsammans med ett barn som gett rätt till pension
- Flyttar utomlands

För barnpension gäller att du som har fyllt 18 år måste meddela om du slutar skolan tidigare än du har uppgett till Pensionsmyndigheten.

Om du inte anmäler dessa förändringar kan du bli skyldig att betala tillbaka pengar.

Inte nöjd med beslutet

Om du är missnöjd med Pensionsmyndighetens beslut om efterlevandepension eller livränta kan du begära omprövning. Om du fortfarande inte är nöjd efter omprövningen kan du överklaga till förvaltningsrätten.

Så här kan du nå oss om du vill veta mer

www.pensionsmyndigheten.se
facebook.se/fragaompension
kundservice 0771-776 776

Besök gärna webbplatsen *efterlevandeguiden.se*
som är ett samarbete mellan myndigheter för att
göra det enklare för de som förlorat någon nära.

Denna broschyr kan beställas i alternativa format.
Kontakta vår kundservice på 0771-776 776 för mer
information. De format vi erbjuder är Daisy, talkassett,
punktskrift, storstil och tillgänglig PDF eller Word.



www.pensionsmyndigheten.se

